

Barraca de la Gemma

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Accés pel C/ del Bruc, 26
Emplaçament Bosc del Mirador
Alçada: 261 m

Coordenades:

Latitud: 41.385163
Longitud: 1.952811
UTM Est (X): 412444
UTM Nord (Y): 4582044

Classificació

Número de fitxa 08068 - 317
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular
Segle XIX - XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Presenta un petit enderroc en la part posterior, tot i que no afecta a l'interior.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari Codi Wikipedra: 19239
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 2521302DF1823S0001MB
Autoria de la fitxa Nadia Darnoun Torres - Kuanum
Data de registre de la fitxa: dv., 03/05/2024 - 10:44

Descripció

La barraca està orientada al nord. Es tracta d'una construcció aïllada de planta circular coberta amb una falsa cúpula, també té un contrafort a la part posterior esquerra. Per a la seva construcció s'usen blocs de pedra de sauló vermell diferents mides, predominen les formes quadrades combinades amb altres peces irregulars. Els blocs de la porta estan treballats en forma rectangular, aquesta obertura es tanca amb una llinda plana.

Consta de les següents mides:

Interior:

- Alçada 245 cm
- Diàmetre 210 cm

Exterior:

- Porta 120 x 58 x 107 cm
- Llinda 25 x 100 x 46 cm
- Alçada a coberta 168 cm
- Alçada total 258 cm

Perímetre exterior

Planta circular 13,85 m

Història

Cervelló és un territori amb una rica tradició d'ús de la pedra seca, una forma d'arquitectura que es basa en l'encaixament de les pedres sense l'ús de morter, aprofitant el seu propi pes.

Es podria dir que la proliferació d'aquesta tècnica constructiva a la complexa orografia del municipi ha contribuït al seu aprofitament agropecuari i la consegüent configuració del seu paisatge.

L'ús de materials locals, sovint pedres rebutjades dels mateixos camps de conreu, a voltes extreïdes de roques o pedreres properes, juntament amb la construcció manual, ha possibilitat una utilització eficient dels recursos d'aquest territori i la integració harmoniosa amb l'entorn, fins i tot un cop les construccions de pedra seca s'han anat arruïnant per falta d'ús.

La durabilitat d'aquests materials i l'escassa vegetació espontània en el lloc on es van construir aquestes obres d'arquitectura popular han contribuït de manera decisiva a la seva preservació al llarg del temps.

La tècnica de la pedra seca ha donat lloc a una gran varietat de creacions: marges, basses, recers, barraques de vinya i altres elements, contribuint a la diversitat i singularitat del paisatge.

Aquestes construccions estan documentades en zones properes des de la protohistòria; no obstant això, la seva proliferació a Cervelló es pot relacionar amb l'expansió de la viticultura a partir del segle XVIII.

L'ampliació del conreu de la vinya va provocar la necessitat d'obrir nous espais de cultiu, molts dels quals es trobaven en terrenys amb abundància de pedra calcària.

Amb l'augment de la població, aquestes terres van ser posades en producció, generant un excedent de pedra que es va aprofitar per a totes aquestes construccions populars. Les barraques no només es feien servir per a l'emmagatzematge d'eines; també al seu interior es conservava fresc el menjar i la beguda, i resultaven bons refugis per passar la nit, si calgués.

En algunes d'elles perduren elements que es podrien relacionar amb un costum apotropaic de protecció de les persones a les quals aquestes construccions servien d'aixopluc, com podria ser el "caramull", és a dir, la pedra que se situava al capdamunt de la capa de terra que cobria la volta de la barraca.

Bibliografia

COSTA SOLÉ, Roger (2019) «La pedra seca a Catalunya després del reconeixement de la UNESCO». Revista d'etnologia de Catalunya, 2019, Núm. 44, p. 229-236

GAUDIM CERVELLÓ (2022). Gaudim la pedra seca a Cervelló: guia de cabanes de pedra seca a Cervelló. Cervelló: Ajuntament de Cervelló.

Enllaços d'interès:

[Observatori del paisatge. Wikipedra. Construccions de pedra seca. Codi: 19239.](#)

